

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi palvelusetelin indeksitarkastus 2026

Marika Savukoski
Heidi Miettinen

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2035 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kestävä kasvu <ul style="list-style-type: none">Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämäKoulutus ja osaava työvoimaKestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminenVaikuttaminen ja tunnettuus	+	Vahvistaa yritysten mahdollisuuksia työllistää. Tukee lähipalvelun toteutumista.
2	Elämänvoima <ul style="list-style-type: none">Laadukas kasvatus ja opetusOsallistuvat ja hyvinvoivat asukkaatTerveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	o	
3	Muutosvoimainen työyhteisö <ul style="list-style-type: none">Osaava ja hyvinvoiva henkilöstöPalvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeitaKestävä talous	+	Indeksikorotus vaikuttaa palvelusetelin arvoon.
Johtopäätös ja perustelut: <p>Palvelusetelin indeksikorotus vaikuttaa palvelusetelin arvoon. Palvelusetelin arvon on oltava asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus. Palvelusetelin arvon nostaminen lisää yksityisen palveluntuottajien mahdollisuuksia tuottaa palveluja ja tukee lähipalvelun toteutumista.</p>			

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:
 Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset___ Ikääntyneet___
 Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"
 Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, **Kyllä**, mihin __Lapset_____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Tukee lähipalvelun toteutumista.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	-/+	Palveluntuottajien asiakkailta perimien suuremman omavastuuosuuden vuoksi palvelu ei näyttäydy asiakkaille tasavertaisena verrattuna kaupungin tuottamaan palveluun. Mikäli palvelusetelin arvon nosto vähentää palveluntuottajien perimää suurempaa omavastuuosuutta, tasapuolistaa se palvelua asiakkaiden näkökulmasta.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	o	
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	o	
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	o	
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	-	Palveluntuottaja voi periä perheiltä suurempaa omavastuuosuutta palvelusta ja palveluntuottajalla on erilaisia maksukäytäntöjä esim. loma-aikoina. Mahdollinen suurempi omavastuuosuus palvelusta voi lisätä perheiden eriarvoisuutta.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	+	Mahdollinen suurempi omavastuuosuus palvelusta voi lisätä perheiden eriarvoisuutta.

Johtopäätös ja perustelut
 Palvelusetelin arvon nostolla voi olla vaikutus palveluntuottajien kunnallista asiakasmaksua suurempaan omavastuuosuuden perintään asiakkailta. Jos palvelusetelin arvon nosto vaikuttaa siihen, etteivät palveluntuottajat peri suurempaa omavastuuosuutta perheiltä, lisää tämä tasavertaisuutta ja vähentää eriarvoisuutta asiakkaiden näkökulmasta.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	o	
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	+	Mahdollistaa perheille lähipalvelun, jos yksityisiä päiväkotia on omalla asuinalueella täydentämässä kunnallista palvelutarjontaa.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	o	
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	
Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla) Päätös mahdollistaa perheille lähipalvelun, jos yksityisiä päiväkotia on omalla asuinalueella täydentämässä kunnallista palvelutarjontaa.			

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	o	
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	o	

3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	o	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	
Johtopäätös ja perustelut Ei suoria vaikutuksia maaseutuun.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutusikäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	o	
2	Maaperään, vesistöön ja luonnon monimuotoisuuteen	o	
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	o	
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	o	
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	+	Yksityisten palveluntuottajien kiinnostus lisätä varhaiskasvatuspalveluja voi lisääntyä.
Johtopäätös ja perustelut Kilpailukykyinen palveluseteli voi lisätä palveluntuottajien kiinnostusta lisätä varhaiskasvatuspalvelua Kuopiossa.			

Ennakoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	o	
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	-- +	Palvelusetelin korotus lisää kustannuksia.

			Jos palvelusetelin arvo lisää yksityisen palveluntuottajien kiinnostusta lisätä palvelua, se voi vähentää kaupungin omia investointeja.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	0	
Johtopäätös ja perustelut Palvelusetelin korotus lisää kustannuksia. Jos palvelusetelin arvo lisää yksityisen palveluntuottajien kiinnostusta lisätä palvelua, se voi vähentää kaupungin omia investointeja.			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkoituksista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Lisää eri toimijoiden kiinnostusta ja voi monipuolistaa palvelun tarjontaa.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	+	Palvelusetelin korotus vahvistaa yksityisten palveluntuottajien tuloja vastaamaan kustannuskehitystä.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Luo uusia työpaikkoja.
4	Yritysten kehittämiseen	+	Parantaa mahdollisuuksia kehittää palvelun laatua ja laajentaa toimintaa.
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Vahvistaa yritysten mahdollisuuksia työllistää.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	
7	Yritysten asiakasvirtaan	+	Palveluntuottajilla vähenee paine nostaa palvelun hintaa suuremmalla asiakkaan omavastuuosuudella.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	0	

Johtopäätökset ja perustelut
Palvelusetelin korotus lisää eri toimijoiden kiinnostusta järjestää varhaiskasvatuspalveluita ja toisaalta vähentää painetta määritellä kunnallista asiakasmaksua korkeampaa omavastuuosuutta asiakkaille.